

ISZÁNTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Helyben házhoz hozva: Vidékre postán adásba.
Egyszeri ára 72 korona Egyszeri ára 84 korona
Negyedévi 18 korona Negyedévi 21 korona
Egyes szám ára 30 fillér.

Politikai napilap

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL

Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. Telefon: 2-63.

A szerkesztőség hétfőn és szerdán nem működik. Ezeneken a napokon a kiadásra nem kerül kiadás. Hirdetéseket a szerkesztőségbe kell küldeni.

A magyarság ügye a békekonferencián.

Albert Thomas volt francia miniszter nyilatkozata.

Budapest, február 5. (Saját tudósítónktól.) Bernből jelentik: Albert Thomas volt francia miniszter, aki most a francia szociálisták egyik küldötte a berni konferencián, egy magyar hírlapíró előtt a következő kijelentéseket tette:

— Önök azt hiszik, hogy Párisban imperializmus uralkodik, ez azonban a valóságban nincs így. Haboznak, tapogatóznak, keresnek megfelelő módszereket és néha egy kicsit visszaesnek a régi módszerbe. Ez vonatkozik az önök ügyére is, amelyet nem lehet tökéletesen megoldani.

— Megértem a magyarság nagy fájdalmát, megértem, milyen nagy tragédia előtt állanak most önök. Mi Párisban mindnyájan tudjuk, hogy a magyarországi románok kulturáltabbak, civilizáltabbak Románia népénél, hogy

az „elnyomottak” jobban éltek, mint a „szabad” románok.

— Ha önök mindent elveszítenek is, egy kötelessége van az antant minden diplomatájának és kormányának: a gazdasági kérdéseket úgy rendezni, hogy önök gazdaságilag ne szenvedjenek. **A legfontosabb most az, hogy önök életben maradjanak.**

— Párisban azok, kik ezekkel az ügyekkel foglalkoznak, elhatározták, hogy e kérdések megoldására össze fogják hívni valamennyi kis nemzet államtanácsát. Egyet mondhatok önöknek: e háború után meg kell szűnni minden állam szuverénitásának a szó eddigi értelmében. Nemsokára új világlétfogás fogja elosztani az önök nyugtalanságát.

A Bánát és Temesvár sorsa felett Magyarország meghallgatása nélkül lehetetlen a végleges döntés

Budapest, febr. 5. (Saját tudósítónktól.) Párisból jelentik: Tordieux, a bánáti kérdés tanulmányozására kiküldött bizottság elnöke kijelentette, hogy lehetetlen a Bánát és Temesvár város kérdését véglegesen megoldani a magyarok megkérdezése nélkül. Ugy a szerbek, mint a románok meg akarják akadályozni azt, hogy Magyarországot meghallgassák, de nélkülük a mai viszonyok között lehetetlen végleges döntést hozni. Kedvező esetben a szerbeknek és románoknak meg kell elégedniük egy provizóriummal.

A Néptanácsok felállítása függőben marad?

A kormány elrendeli a törvényhatósági választásokat.

A magyar népkormány fokozatos lendülettel valósítja meg azokat az intézményeket, amelyeket a forradalom szelleme diktál. Hogy ezen az úton milyen kemény igazságokkal találja szembe magát, arra elég a budapesti egyetem opponálására utalni. A tudomány szuverénitását szegezte szembe az egyetem a kormányzókba került, egy oldalú szocialista világnézettel és tiltakozik a tendenciózus oktroj ellen.

A többi forradalmi reform közül legutóbb a régi törvényhatóságok szervezésének gyökeres megváltoztatása keltett nagy furorot. Teljes objektivitással ismertettük a kormánynak ezt az intézkedését és rámutattunk a Néptanácsok felállításával járó hatalmas változásra. A Néptanács diszkrét diktatúrát jelentene a törvényhatóság életében s szocialista szempontból teljesen

érthető is ennek az intézménynek a forszírozása, azonban letagadhatatlan aggodalom ébredt ország-szeretők az intézmény iránt. Nemsokára azért, mert a Néptanács megölné a törvényhatóságok parlamentáris életét, hanem olyan kevés ember kezébe tenné le a hatalmat, akik nem volnának képesek a közügyek óriási problémáit teljesen felölelni. Egyoldalú fellegük igazságtalan elnyomás miatt tartaná az ellenvéleményt, sőt egyáltalán szóhoz sem juttatná.

Maga a kormány is érezte ezt és a Néptanácsot úgy állította a közvélemény elé, hogy az egyszerű átmeneti intézmény, amely rögtön megszűnik, miheiyt az ország konszolidált állapotba jut.

Sőt maga Agoston Péter dr még váradai kormánybiztos korában olyan kijelentést tett, hogy a

belügyminiszteriumban megvalósítás előtt ő logja revízió alá venni a kész tervezetet.

Eddig még kétséges, hogy vajjon Agoston revíziója, az ország politikai hangulata vagy pedig az azóta lejátszódott komoly politikai események bírták-e rá a kormányt, — de tény, hogy a Néptanácsok felállítására vonatkozó kormányfelfogás

váratlanul megingott, sőt mint a lentebbi táviratból kiderül, talán végképpen el is esik.

Tegnap ugyanis a következő felhívásban érdekes távirat érkezett a kormánybiztoshoz:

Főispán, Nagyvárad.
Virilizmus eltörléséről és vármegyei törvényhatósági bizottsági tagválasztásról legközelebb külön néptörvény fog intézkedni, addig vármegyei közgyűlés összehívását és megtartását mellőzni kell. Belügyminiszter 13494—919.

A távirati rendelkezés egész határozottan törvényhatósági választásokról, még pedig legközelebbi választásokról beszél. Tehát nem enged tág teret a kombinációnak. Vagy véglegesen elejtette a kormány a Néptanács eszméjét, vagy érthetően sürgősnek tartja a törvényes szervezet mielőbbi összehívását.

Ebben az esetben a Néptanács tisztavá válik, amelyet egy kétfőre alámerít a törvényes szervezet, az újonnan választott törvényhatósági közgyűlés. A miniszter egyáltalán nem emlékszik meg a Néptanácsról a táviratban. Kimondottan törvényhatósági választásokról beszél.

Az a rendelkezés tehát, amely korábbi eredetű és elrendeli a Néptanács felállítását, nagy mértékben elvesztette possibilitását. Mert vajjon érdemes-e egy két hónapra vagy még kevesebb időre új szervezetet létesíteni, megzavarni a közigazgatás menetét a aztán rövid idő múlva újra átadni a hatalmat a törvényes szervezetnek.

Feltűnő még az intézkedésben az, hogy a miniszter direkt csak a vármegyének adressálta táviratát. Lehetséges, hogy a vármegye külön elbírálásban részesült és törvényhatósági élete más uniformist fog kapni mint a város.

A békét Wilson pontjai alapján kötik meg.

Budapest, febr. 5. (Saját tudósítónktól.) Bernből jelentik: Megbiznató párisi iorrásból érkező hírek szerint az antant elfogadta Wilson tizennégy pontját, úgy, hogy a békét Wilson elvei alapján fogják megkötöni.

Interpelláció a románosító jegyző miatt.

A tanfelügyelő vizsgálatot rendelt el.

A vármegyei közigazgatási bizottság tegnap ülésén egy erősen aktuális kérdést vetett felszínre *Ladányi János*, a B-harmegyei Nemzeti Tanács elnökének interpellációja. *Vasady Lajos* tanfelügyelő referálása közben tette szóvá az elnök a sarkadkereszturiak esetét, akik beadványban tiltakoztak *Sarkady István* községi jegyző románosító szándéka ellen.

A sarkadkereszturiak panasza összefüggésben van a magyar népkormány közoktatásügyi miniszterének egy rendeletével. Ez a rendelet a legmesszebbmenő engedményt tette az egész országban a volt nemzetiségűeknek. Nevezetesen utasította a tanfelügyelőket, hogy

azokban a községekben, ahol a lakosság 50 százalékon felül román, tót, szerb vagy német, ott a népiskolákban a tanítást a népnyelvén folytassák a tanítók.

Ezt a rendeletet Sarkadkeresztúron is alkalmazta *Sarkady István* jegyző, aki egyúttal gondnoksági elnök is. Felhívta a község állami tanítóit, hogy

románul tanítsanak az község iskoláiban

A községben kínos feltűnést keltett ez az abszurd intézkedés. Sarkadkeresztúr

mondhatni szinmagyar község, körülötte az egész vidék magyar — a jegyző erőszakoskodása tehát nélkülöz minden jogalapot arra, hogy az iskolákban románul tanítsanak. A község lakosai panasszal fordultak a megyei Nemzeti Tanácshoz, amelyben elmondják, hogy eddig a legharmonikusabb békében éltek egymással, a községben 87 gyermek közül csak 21 a román, nem hajlandók tehát tűrni, hogy az állami iskolában románul tanítsanak. Ezt a panaszbeadványt aláírták a község román anyanyelvű lakosai is.

A beadvány alapján terjesztette elő az ügyet a közig. bizottság ülésén *Ladányi János* és kérdezte *Vasady Lajos* tanfelügyelőt, hogy tud-e erről az önkényes gondnoki intézkedésről?

Vasady Lajos a legnagyobb meglepetéssel értesült a gondnoksági elnök magyar-ellenes fellépéséről. Eddig ezt neki hivatalosan nem jelentették be, de kijelentette, hogy az ügyben azonnal elrendeli a legszigorúbb vizsgálatot.

Ennek a vizsgálatnak legelemibb eredménye a gondnoksági elnök elmozdítása lehet. Külön lapra tartozik az a lépés, amelyet a közigazgatási hatóság tesz az önkényes és túlzóan bizantikus jegyző ellen.

parancsnoknak, majd Pomerol kapitány és kísérete a püspöki palotába ment, ahol *Brém Lőrinc* kanonok fogadta a vendégeket. Pomerol politikai és katonai dolgokról természetesen nem tehetett semmiféle nyilatkozatot. Tartózkodó és udvarias. Hogy azonban új és végleges demarkációs vonal készül, az bizonyos és

a budapesti legyverszüneti bizottság előtt már ott fekszik az a térkép, amelyen az új demarkációs vonalat egy nyilegyenes piros csík jelzi, amely *Déstől egyenesen megy le a Marosig s Kolozsvár előtt 2 kilométernyire halad el.*

Hogy ezt a vonalat sikerül-e valóban be is tartani, az most dől el. Egyelőre tehát be kell várunk Pomerol expedíciójának befejezését és akkor ismét beszélhetünk esetleg ideglenes békéről.

Pomerol megnézte a Majd a Vicá-t!

A püspöki palotában élénk és szívélyes diskurzus folyt a tisztek, *Brém* kanonok és az udvar papjai között. Miközben Pomerol annyit elárult tervéről, hogy a debreceni megbeszélések után egyenesen

Kolozsvárra utazik és *Neculcea* tábornokkal kíván tárgyalásokat folytatni.

Majd egészen privát beszélgetés folyt és kifejezést adott annak az óhajának, hogy meg szeretné nézni a várost.

A püspök fogatán *Brém* kanonok társaságában be is hajtottak a városba s az angol kapitány a Bémer téren leszállt a hintóból. Rendkívül tetszett neki az esti mozgalmas élet, külön-külön megkérdezte a nagyobb paloták nevét és pár percig elvegyültek a korzó forgatagában. A színház különösen magára vonta figyelmét és *Brém* kanonoshoz fordulva megkérdezte, hogy megnézhetné-e az előadást?

Brém kanonok ezt a kívánságát tudomására hozta *Erdélyi Miklós* szinigazgatónak, aki a város páholyába vezette a vendégeket. A páholyban *Rimler Károly* polgármester felesége fogadta a tiszteket. Pomerol a Majd a Vicá! egész második felvonását nagy érdeklődéssel nézte végig és *Rimler Károlynéval* angolul beszélgetve, többször adott kifejezést elragadtatásának a város kulturájára fölött.

A színházi vizit után kihajtottak az aulába, ahol estebéd várta a bizottságot. Innen különvonattal mennek Csucsáig, ahonnan a Debrecenből magukkal hozott autón mennek tovább Kolozsvárra.

Mint érdekes epizódot említjük meg, hogy a pályaudvaron Pomerol találkozott két francia katonával, akik Bukarestbe akartak menni, de itt megrekedtek. Nyomban intézkedett, hogy a két francia, akik nagy örömmel üdvözölték angol bajtársukat, azonnal folytassa útját Bukarest felé.

Az angol bizottság tévedésből jött Nagyváradra.

Tegnap este Debrecenből *Kratochwill* ezredessel Nagyváradra érkeztek.

A Tiszántúl tegnapi számában beszámoltunk arról, hogy Pomerol angol kapitány vezetése alatt egy katonai bizottság érkezett Nagyváradra a kiélesedett magyar és román kérdés megvizsgálására. Ez a bizottság — mint utólag kiderült, tévedésből került Nagyváradra, amennyiben Budapesten azt hitték, hogy *Kratochwill* ezredes még mindig Nagyváradon van.

Akik ezt a bizottságot ide dirigálták, meglehetősen rosszul lehetnek informálva. Pomerol kapitány tényleg első sorban *Kratochwill* ezredest kereste, mert a cigányi, kisebbségi, csucsai és sebesvári sérelmeket akarja tisztázni. Mindenesetre szomorúan jellemző, hogy Budapesten még mindig nem tudják, hogy az erdélyi katonai mozdulatokat Debrecenből dirigálják és a parancsnokló ezredes Debrecenben tartózkodik.

Pomerolt és kíséretét rossz helyre irányították még ebben a kicsiny Magyarországon is. Debrecenben nagy örömmel fogadta fel *Kratochwillt* és vezérkarát, hosszasan tárgyalt az ezredessel, aki

kétségtelen érvekkel és könnyen győzte meg az angol ka-

pitányt az ellenállás jogosságáról.

Természetesen Pomerol, aki egyúttal a diplomata szerepét is betölti, az egyik fél meghallgatása után még nem nyilatkozhat azonnali teljes nyíltsággal. Mikor tegnap este hat órakor ismét megérkezett Nagyváradra, a legnagyobb meglepetéssel értesült arról, hogy vele nagy cikkben foglalkozott a sajtó és kétszeresen zárkózott lett. Az egyik lapban meglátta nevét feltűnő helyen és feltűnő betűkkel s herceg *Hohenlohe* alezredeshez fordult felvilágosításért, hogy mi áll a közleményben?

A herceg lefordította a cikket s Pomerol teljesen megnyugodott. Ezután sorra vettette az összes lapokat s valamennyiből a legösszintébb szimpátia hangját vette ki, ami meggyőzte őt arról, hogy működése és küldetése elé a legnagyobb bizalommal néznek Nagyváradon.

Kratochwill ezredes és Pomerol kapitány fogadtatására tegnap este kiment *Raics* ezredes, a 39. gyalogdandár parancsnoka, *Döttl* vezérkari őrnagy kíséretében. *Raics* ezredes jele tette *Kratochwill* hadosztály-

A budapesti helyőrségi kórház fogtechnikai laboratóriumának, mint volt vezetője hosszú katonai szolgálat után hazaérkeztem s a műtermem vezetését átvettem, ahol a legmodernebb és legkomplikáltabb munkát: fogigazító gépet, kasettas fogat, öntött aranyhidat és tartós fogtöméseket készítek.

BERDACH JENŐ

áll. vizsg. fogtechnikus.

Nagyvárad, Rákóczi-ut 6. l. em. Telefon 10-50

Csend a fronton.

Mint a fronton is érezteti hatását a politikai beavatkozás. Tegnap, mint a hivatalos jelenti, csak egy jelentéktelen lövöldözés volt, amelyben csak az a feltűnő, hogy katonáinkra házak ablakaiból lőttek.

A jelentés különben ezeket mondja:

Nagyvárad, február 5. Ma délelőtt egy Kissebesre előretolt feldeítő különítményünk a falu bejáratánál a házakból puskatüzet kapott. Járőrünk veszteség nélkül vonult vissza.

A helyzet változatlan.

Dr Katz Béla kormánybiztos beiktatása

Dr Katz Béla Nagyvárad város kormánybiztosának beiktatása ma, csütörtökön délután 4 órakor lesz a városházán.

A Nemzeti Tanács és Nagyvárad város tanácsa délután együttes ülést tart, amelyen megtörténik a kormánybiztos beiktatása.

Az együttes ülésen Rimler Károly polgármester elnököl s Lukács Ödön főjegyző felolvassa a kormánybiztos kinevezéséről szóló okmányt, mire dr Katz Béla kormánybiztos Rimler Károly kezébe leteszi a hivatalos esküt.

Majd a városi tanács és a város közönsége nevében Lukács Ödön főjegyző üdvözlő beszédet intéz a kormánybiztoshoz, amire az új kormánybiztos tartja meg hosszabb székfoglaló és programbeszédét, amelyben jelezni fogja a működésének irányelveit és a maga elé tűzött célokat.

Végül dr Grósz Menyhért a Nemzeti Tanács nevében üdvözlöi a kormánybiztos

A Népszava védi a sajtószabadságot

A "Vörös Újság" leszereléséről kapcsolatban a Népszava a következőket írja:

"Mi azt kívánjuk, hogy a papirosiány egyetlen politikai vagy társadalmi irányzatot se losszon meg a szabad véleménynyilvánítás és propaganda lehetőségétől és ezért pártunk nathatosan támogatja a kormányt papirosszerző törekvésében. A mostani helyzetben azonban, amikor — ismétljük — az egész sajtó megbénulásának veszedelem fenyeget: szükségesnek tartjuk a papirosrendelet komoly végrehajtását. De a leghatározottabban tiltakozunk a rendelet egyoldalú érvényesítése ellen. Tessék azt egyforma szigorral végrehajtani az egész vonalon, jobbra és balra egyaránt. A "Vörös Újság" on kívül gombamódra keletkeznek a különféle heilapok, forradalmiak és ellenforradalmiak, melyek kivétel nélkül mind csak a papirosrendelet áthágása árán szerezhetik be papirosszükségletüket. Tessék egyidejűleg ezek ellen is eljárni azért, de csakis azért, hogy a papiroskatasztrófiát valamiképp megelőzhessük. Ezen a célon túlmi pedig nem szabad. Ha azután lesz majd elegendő papirosunk: jusson minden irányzatnak, amely a sajtó útján akarja föllofogását terjeszteni."

A székesfehérvári munkásság szociáldemokrata kormánybiztos követel.

Budapest, febr. 5. (Saját tudósítónktól.) A kormány teljesen el van szánva, hogy a legnagyobb eréllyel folyt el minden gyalázatos ellenforradalmi kísérletet. Az éjszakai minisztertanácsban Székesfehérvár kormánybiztosává Horváth Jánost, a szociáldemokrata párt tagját, Fejérmegye kormánybiztosává Tolnai Lajos volt függetlenségi képviselőt nevezte ki, akik a kormány utasításai szerint fogják a rendet megteremteni.

Budapest, febr. 5. (Saját tudósítónktól.) Székesfehérvárról jelentik: A posta épületét nemzetőrök szállották meg, a távirát és telefont ellenőrzik a városban a szervezett munkások őrzései cirkálnak, hogy a rend fenntartását megőrizzék.

Horváth János munkás csak abban az esetben hajlandó elfogadni a kormánybiztos-

ságot, ha megbízatása nemcsak a város, hanem a vármegye területére is szól. A székesfehérvári szervezett munkásság kijelentette, hogy Tolnai Lajos vármegyei kormánybiztos nem fogadja el, hanem követeli a kormánytól, hogy a vármegye élére is szociáldemokratát állítson.

Budapest, febr. 5. (Saját tudósítónktól.) Ma délelőtt a fővárosba érkezett Kövess Emil elmozdított kormánybiztos, hogy a kormánynak részletes jelentést tegyen. A székesfehérvári határozatról a lementett kormánybiztos kijelentette, hogy abban egy szó sem volt a régi rend visszaállításának követeléséről. A határozat csupán a kormány működését bírálta és bizalmatlanságot szavazott.

A cseh szociálisták az erőszakos hódítások ellen.

Budapest, febr. 5. (Saját tudósítónktól.) Prágából táviratozzák: A Pava Lidu jelenti: A berni nemzetközi szocialista kongresszus tegnapi ülésén felszólalt a cseh szociáldemokraták delegátusa és nyíltan, a legerélyesebb hangon állást foglalt a győző zsákmány joga ellen s tiltakozott az ellen, hogy a határokat stratégiai érdekek alapján állapítsák meg. A cseh szociálisták a maguk részéről kijelentik, hogy a megszállás által teremtett tait accomplit nem ismerik el s azt követelik, hogy a vegyesnyelvű területek jövődő hovatarozandósága tekintetében maga a nép hozza meg döntését népszavazás útján és pedig a népszövetség ellenőrzése mellett.

A népkormány törvényjavaslata az árdragítók ellen.

Budapest, febr. 5. (Saját tudósítónktól.) A kormány, mint ismeretes, határozatot hozott, hogy az árdragításról szóló törvényt jelentékeny módon szigorítani fogja. A kormány Juhász Nagy Sándor igazságügyminisztert bízta meg a törvényjavaslat elkészítésével, amely nem kiegészíti, hanem egészen megváltoztatja az 1916 évi IX. törvény-cikket.

A javaslat az árdragítót, áruzsorát,

lánckereskedést két évig terjedő fogházzal és ezer koronától százezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel sújtja. Az árubejelentés elmulasztóját a törvényjavaslat két évig terjedhető fogházzal és huszezer korona pénzbírsággal bünteti, a visszaeső árdragító büntetés pedig három évig terjedhető börtön és ötvenezer koronáig terjedő pénzbüntetés lesz.

A cseh megszállás ellen is sztrájkol a magyarság.

Budapest, febr. 5. (Saját tudósítónktól.) Északnyugati Magyarország megszállott területein a szervezett munkások, a vasutasok és a közalkalmazottak általános sztrájkot kezdtek. A cseh hűségesskü mellőzését követelik s addig nem lépnek munkába míg a magyar népköztársaság demokratikus szabadságjogait érvényesíteni nem engedik s a magyar népkormány részéről megállapított 300 koronás havi segélyt és

családi pótlékot, valamint a munkanélküli segélyt ki nem fizetik.

Pozsonyból az a hír érkezett Budapestre, hogy tegnap a cseh szlovák kormány bevonulása alkalmával komoly zavargások voltak s a diadalkapukat felgyújtották. A csehek Érsekújváron letartóztatták Chmelar Lajost a szociáldemokrata pártvezetőség tagját. A letartóztatás tisztán terrorizálás céljából történt.

Két kigazdapárti államtitkár kinevezése.

Budapest, február 5. (Saját tudósítónktól.) A Politikai Híradó jelenti: A köztársaság elnöke a kormány előterjesztésére Mayer Jánost, a kigazdapárt tagját a közlelmezési miniszterium, Szemző Ernőt, a kigazdapárt titkárát pedig a népgazdaságügyi miniszterium államtitkárává nevezte ki.

TELEFON 632.

BERLINER LAJOS

TELEFON 632.

kárpitos- és diszitőüzletét ismét megnyitotta.

SZALÁRDI-UTCA 9. SZÁM.

◆ (ROSENZWEIG-PALOTA)

Vagyonelkobzással büntetik a royalistákat.

Egyik legközelebbi néptörvény a címek és rangok eltörléséről intézkedik s az erről szóló javaslatot Nagy Vince belügyminiszter már el is készítette s az a legközelebbi minisztertanácsok egyike elé kerül. Értesülésünk szerint az *árdrágítók és szesztilalom megszegői* ellen szóló néptörvény törvényerőre emelkedése után az igazságügyminiszter a *köztársaság védelméről és a köztársasági elnök jogköréről* szóló törvényjavaslatokkal akar foglalkozni.

A köztársaság védelméről szóló törvény kifogja mondani, hogy mindazok, akik a köztársasági államforma ellen lépnek fel, a legszigorubb büntetésben részesítendők. Külön intézkedéseket tartalmaz majd a néptörvény azokról, akik külföldön izgatnak a népköztársaság ellen és a Habsburg dinasztia visszaállításának tervével kompromittálják a magyarországi demokrácia ügyét. Büntetésükre a vagyonelkobzás is tervbe van véve.

A köztársasági elnök védelmét szolgáló törvény, tekintettel arra, hogy maga a köztársasági elnök is ideiglenes helyzettel bír, ideiglenes jellegű lesz.

Tilos az orvvadászat. A földmivelési miniszter rendelete.

A vadászok ellen és a féktelen vadpusztítás megakadályozása céljából igen fontos rendeletet küldött tegnap a földmivelési miniszter Biharvármegye és Nagyvárad városához.

A rendelet rámutat, hogy a hiszékeny nép között elterjedt az a képtelen felfogás, hogy a vadászat szabad és a vadászás már nem titott s nem büntetendő. A lelketlen bujtogatás azt eredményezte, hogy a vadászás és a legkíméletlenebb vadpusztítás országszerte félelmetesen elharapódzott. A mezőkön, erdőkben az állandó lövöldözés akadályozza és életveszélyessé teszi a szabad közlekedést.

Az ország vadállománya fontos nemzetgazdasági vagyoni, annak megvédése a népi érdekekben kötelesség s a jövőben a miniszter minden erővel fejleszteni törekszik.

Kijelenti a rendelet, hogy a vadászati törvény és a fegyveradóról szóló törvény ma is egész terjedelmében fennáll s így téves az a felfogás, hogy a vadászati kihágás 1918 december 15 ig történt felelőssége mindenkorra hatályon kívül helyezte a vadászati törvényt.

Felhívja a kormánybiztos a miniszter, hogy intézkedjék, miszerint az összes lövegek és löszerek az ezek tartására nem jogosult egyénektől, a csendőrség és egéb karhatalmi közegek segítségével, *esetleg házkutatások útján is, nyolc nap alatt koboztassanak el.* Azok ellen, kik a törvénnyel és a rendelkezésekkel szembehelyezkednek, a legszigorubb eljárás és megtorlás alkalmazandó.

Ha ezen eljárás nem járna a kívánatos eredménnyel, a legszigorubb eszközök igénybevételeitől sem zárkozik el a miniszter.

Nagy kár, hogy ez a helyes miniszteri rendelkezés némileg már későn jött.

Soha annyi vadat nem pusztítottak, mint az utolsó két hónap alatt; soha annyi

nyulat, fácánt nem árultak a falusi emberek, mint ezen a télen. Nem egyszer több volt a piacon, mint háziszárnyas s az eladókon látszott, hogy nem a saját vadászterületükről kerültek puszkacsőre a tapsifülek.

Egyszerű szegény parasztemberek és asszonyok nyolc tiz darab fácánt árultak.

Ennek a féktelen vadászásnak meg is van a sajnálatos nyoma. Gondosan ápoltt és nagy költséggel fenntartott vadaskertekből és vadászterületekről teljesen ki van pusztítva a vadállomány. Még az is megtörtént, hogy a vadaskert drága és értékes sodronykerítését is elhordták.

Előttünk akként nyilatkozott egy ilyen vadász, mikor figyelmeztették, hogy nem szabad a más területéről engedély nélkül löni a vadat:

— Hát jöjjön oda a gazdája, az is kap egy golyót.

Ezelőtt két hónappal kellett volna ennek az üdvös célu rendeletnek megjelenni, akkor nem pusztult volna el annyi vad.

Uj spanyol járvány Kolozsvárott.

Kolozsvárott két hét óta uj, eddig nem ismert betegség szed áldozatait. A betegség külső megjelenésében *spanyol-járvány* jellegű. A betegség akkor kezdődött, mikor Kolozsvárott a szén- és fahány miatt bezüntették a fűtést.

Ez is a nyálkahártyákat támadja meg, de nem azokat, amelyek éppen a légzőszerveket fődik, hanem inkább sorra veszi a fej nyálkahártyáit. Elsősorban az orrhártyákat kezdi ki a betegség, ezek meggyulladnak, türethetetlen égéssel és fájdalommal bosszantják az embert anélkül, hogy valami elárulná, mi hát a tulajdonképpeni baj? Az orr után az orrüreg hártái mennek gyulladásba, ami *tompa csontlajdalmakkal jár és az egész agyműködést hátrányosan befolyásolja.*

Ebben a belső üregben tör ki a betegség. A hárták nedvet adnak ki magukból, mérges, összetapadó váladékot választanak ki, amely kínosan izgatja a csontokat és azokon keresztül az agyvelőt is. A betegnek csak az alvás ad nyugalmat de az ébrenlétben való fekvés már nagyon kínos. Szemfájdalmakkal is jár néha ez a baj, de korántsem olyan mértékben, mint az influenzánál. Az orvosok kénytelenek *megcsapolni a csontokat, a legkülönbözőbb furásokkal.* Az operáció nem veszélyes, de *nagyon fájdalmas*, mert hiába érzéstelenítene, a csontok átfurásakor nagy kín érez a beteg.

Az operáció abban áll, hogy a belső üreget megnyitják az arccsont átfurásával és így eltávolítják az összegyűlt mérges váladékot. A csontfájdalom alább hagy, sőt az agyájtalmaknak is vége van — de csak 10—12 órára. Ekkor újra kezdődik az egész folyamat, a beteg újból menet orvoshoz uj operáció alá, ami ismét annyi időre mentesíti. A folytonos furás, tisztogatás 10—14 nap alatt elveszi a betegség erejét és elkövetkezik a gyógyulás, de igen sok és nagy szenvedés árán.

A kolozsvári orvosok egy része a fertőző rendes influenzának egy veszedelmes válfaját látja az uj bajban, a másik része pedig a spanyoljárvány új változatának mondja. Eddig száznál több kolozsvári ember vette alá magát az uj bajban a rendszeres, operációnak és a csontfúrásnak kezelésnek.

Váradszöllősön elcsapták a bírót.

Tegnap délután Váradszöllősről deputáció jelent meg dr Katz Béla kormánybiztos fő ispánnál és bejelentette, hogy *Fernbach* Antal bírót és *Huvé* János pénztárnokot a község népe elmozdította állásától, mert működésükkel nem volt megelégedve. Egyben arra kérték a kormánybiztos, hogy rendeljen el népszavazást, hogy a két hivatal rövidesen kapjon új vezetőket.

Fernbach és Huvé ellen az a kifogás merült fel, hogy az új kor szellemének meg nem felelően, sőt az ellen vezették az ügyeket.

A választást azonban egyelőre nem lehet megejteni, mert az egész közigazgatás megreformálás alatt van és amíg az új néptörvény életbe lép, addig valószínűleg ideiglenesen biznak meg kisbíró és pénztárnokot Váradszöllősre.

Ki lesz a lakáshivatal elnöke?

A városi Tanács — mint tegnap kiderült — a keddi ülésén foglalkozott a lakáshivatal *Dajka* Endre lemondásával megüresedett elnöki állásának betöltésével. A Tanács választása *Czeglédy* István másodikjegyzőre, volt kihágási bíróra esett.

A lakáshivatal új elnökének kinevezésére vonatkozólag dr Katz Béla kormánybiztos úgy nyilatkozott, hogy a tanács határozata valószínűleg nem végleges, mert meg kellett volna várni a Néptanács állásfoglalását is, sőt a lakásankét véleménye is befolyással kell hogy legyen a nagyon fontos kérdésnek a megoldására.

Nem lehet tehát véglegesnek tekinteni *Czeglédy* István megbízását, mert a Néptanács, vagy maga a lakásankét is megváltoztathatja a tanács határozatát.

Jászi Oszkár kormánybiztos átvette az egyetem vezetését.

Budapest, febr. 5. (Saját tudósítónktól.) Jászi Oszkár az egyetem kormánybiztosa ma délelőtt megjelent az egyetem rektori hivatalában és Moravcsik Ernő rektortól átvette az egyetem vezetését.

A jugoszlávok az olasz anneksziós tervek ellen.

Budapest, febr. 5. (Saját tudósítónktól.) Zágrábról táviratozzák: Az egész országban tiltakozó gyűléseket tartanak az olasz anneksziós törekvések ellen. A zágrábi akadémiailjusági gyűlésén rezolúciót fogadtak el, mely Görz, Isztria, Dalmácia és Fiume nemzetközívé tétele ellen foglal állást. A határozatot kifejté, hogy amennyiben a követeléseket nemrigadják, nem egykönnyen lokálizálható tüzet lobbantanak fel, melynek láng a teljesíthat a határokon. Az akadémiailjusági Belgrábról, Laibachból és Spalatóból táviratiag üdvözölték. A belgrádi tiltakozó gyűlésen Korošec miniszterelnök is hosszabb beszédet mondott.

HIREK

* **Mi része volt Prohászka Ottokárnak a székesfehérvári eseményekben?** Budapest tendenciózus színezéssel úgy adta le a tudósítást a székesfehérvári ellenforradalomról, mintha Prohászka püspök aktív részt vett volna a reakciós gyűlésen. A hirt természetesen megütközéssel fogadták mindenütt, hogy épen Prohászka Ottokár már szinte a haladás fogalmává vált nevét is úgy keverték a dologba, mintha ő szervezője és vezetője lett volna a mozgalomnak. Már a helyzet világosabb. A pesti lapok más képen írják a gyűlést. A „Népszava” csak megemlíti, hogy ott volt Prohászka is, a „Világ” ellenben semmit sem tud Prohászka szerepléséről. Ennyit az igazság kedvéért. Ha lett volna tárgyi alapja a dolognak, a „Népszava” és „Világ” nem felejtették el.

* **A városi alkalmazottak ruhája.** A háború alatt a város alkalmazottai, akiknek természetbeni ruhajárándóságuk van, nagyon mostoha elbánásban részesültek. Alig kaptak a hosszú éveken át valami ruhát, mert drága a ruha, hanem csekély összeget juttattak részükre, amiből egy valamirevaló nadrágot alig vehettek. A városi tanács tegnapi ülésében foglalkozott ezzel a kérdéssel s elhatározta, hogy megkeresi a városi ételmezési ügyosztályt, miszerint a vámhivatal személyzetének, a hivatali szolgáknak és 5 városi kocsisnak a Bergungsteltől átvett anyagokból készíttessen ruhát.

* **Az urak kongregációja ma, csütörtökön este 7 órakor tartják összejövetelüket a szokásos helyen. Előadó dr. Szabó Vendel theol. tanár.**

* **A szabadegyetem előadása.** Dr. Kenéz Kálmán elmekórházi főorvosnak a tegnapi szabadegyetemen tartott kiváló érdekességű előadását díszes közönség hallgatta végig. A tudós előadó idegrendszerünk csodás gépezetéről adott általános bevezetés után a háború kiváltotta idegmegbetegedésekkel foglalkozott. Ugy a saját, mint külföldi és hazai elmegyógyászok gazdag tapasztalati anyagából mutatott be eseteket, amelyek igen különféle tünetek mellett a perifériás, majd a központi idegrendszer megbetegedéseiben állottak. Behatóan foglalkozott a Traumarsch históriával és neurasteniával s azok gyógyítási módjaival (elektropszichikai behatások, verbális suggestio). A hipnózisnak, mint gyógy módszernek alkalmazását egy magával hozott betegnek bemutatásával is illusztrálta. Az értékes tanulmány második része: az agybeli megbetegedések a jövő hét szerdáján kerül sorra.

* **Köztársasági bélyegek.** Az állományombában már készülnek az új köztársasági bélyegek, amelyek előreláthatóan már a jövő hónapban forgalomba fognak kerülni. Az új bélyegeken rajta lesz a Köztársaság és a Magyar Posta jelzés.

* **Betörő az Irgalmasok kórházába.** Tegnap délelőtt 10 óra tájban az Irgalmasrend kórházába betört egy Csercsák György nevű aradi lakossegéd. Gyorsan összekapkodott 20 ágylap és paplanlepedőt és a gazdag zsámánnyal el akart lépni. Az egyik ápoló azonban észre vette Csercsákot és rövid hajszá után elfogta. Beisérték a rendőrségre, ahol lecsukták.

* **A Népszövetségi mozi mai ifjúsági előadása.** Csütörtöki napokon a Népszövetségi mozi lehetőleg ifjúsági előadásokat tart. A mai ifjúsági előadás műsorán apró egyfelvonásosok vannak, kacagtató bohózatok, vigjátékok, úgy hogy az egész előadás alatt jókedvtől lesz derűs a Kat. Kör Szent László terme. Lesz közben néhány komolyabb darab is, de szintén rövidebb lélegzetűek, úgy hogy a mai műsor a legváltozatosabbak egyike. Az egyes darabok a következők:

1. A bohóc. (Életkép.)
2. Kunigunia mint női kocsis. (Humoros.)
3. A minta tanító. (Életkép.)
4. A főnök ur és helyettese. (Humoros.)
5. Az eskü. (Szinmű.)
6. Elcsérült vőlegény. (Humoros.)
7. A levegő hősei. (Életkép 2 felvonásban.)

Az előadások d. u. 4 és este 6 órakor kezdődnek. Zsöllyékre jegyek előre válthatók a Tiszántúli kiadóhivatalában.

* **Előadás a francia kulturáról.** A Társadalomtudományi Társaság előadásorozatában ma délután fél hatkor a városháza nagytermében dr. Berkovits René tart előadást a naturalista regény eredetéről.

* **Nagymennyiségű gyapjuszövet import Svájcából.** Budapestről jelentik: megbízható értesülés szerint március hónapban nagymennyiségű gyapju szövet import várható Svájcából. Ennek a szövetnek métere körülbelül száz korona lesz Magyarországon. A szövet behozatalhoz a pénzügyminiszter még nem járult hozzá.

* **Iskolagondozók, nem iskolaszolgák.** A városi központi iskoláinak szolgálói is szervezkedve, tegnap fzetésük rendezése és több kivánalmuk orvoslása végett gyűlést tartottak és Katona Mihály javaslatára elhatározták, hogy az eddigi, szerintük lealázó szolgálai elnevezésüket, mely a népköztársaságnak szabadságot és egyenlőséget hozó szellemével egy cseppet sem egyeztethető össze, mellőzik és ezután iskolagondozóknak nevezik magukat, annyal is inkább, mert ők a városnak szorokot érő épületeire, iskoláira és berendezéseire ügyelnek fel, annak mintegy gondnokai és gondozói. Ennek jóváhagyását és hozzájárulását kérik a városi közalkalmazottak szövetségétől beadványukban, mint annak tagjai, valamint azt is, hogy a vasárnap az iskolákban is ünnepnapnak tekintessék, hogy aznap semmitlen tanítás ne legyen az iskolákban.

* **A nagybeteg szerb király.** Budapesti tudósítók jelentik: Péter király állapota, akit az utóbbi napokban újabb szélütés ért, a legkomolyabb aggodalomra ad okot. A király teljesen megbénult és úgyszólván teljesen vak. Ugy látszik, hogy a király élve nem hagyja többé el Phaleron szigetét, ahol néhány hét óta tartózkodik.

* **A hadirokkantok és hadiözvegyek figyelmébe.** Felhívom azon hadirokkant, özvegyeket és árvákat, akik tűzifa, ruha és cipő segélyben még egyáltalán nem, vagy nem megfelelő mértékben részesültek és erre igényt tartanak, hogy a városi Hadi-gondozó Hivatalban (Körös utca 12.) azonnal jelentkezzenek. Nagyvárad, 1919 február 5-én. Dr. Csette János igazgató.

Az előzetes béke aláírása a legrövidebb idő kérdése

Az összes bizottságok gyorsítják munkájukat.

Budapest, febr. 5. (Saját tudósítónktól.) Párisból jelentik: A népszövetségi bizottság tegnap Wilson elnöksége alatt ülést tartott, amely jóval éjjel után ért véget. Wilson siettetni a munkát, mert a népszövetség tervezetét a hét végén való visszatérésakor magával akarja vinni Amerikába. A bizottság elhatározta, hogy minden este ülést tart, hogy a tervezet minél előbb elkészüljön.

Wilson elnök ma a külügyminiszteriumban tanácskozási bizottságban is megjelent,

ahol a cseh-szlovák igényeket tárgyalják.

Az összes bizottságok gyorsítják munkájukat, hogy a központi hatalmak kiküldöttjei mielőbb meghívhatók legyenek. A központi hatalmak képviselőinek a békeértekezleten való részvétele addig nem engedhető meg, míg a háborúért felelős személyek megbüntetésére, a kártérítés és jóvátétel kérdéseiben a szövetségesek egymás között nem egyeztek meg. Ha ezeket a fontos kérdéseket elintézik, akkor az előzetes béke aláírása a legrövidebb idő kérdése.

Nem merik elrendelni a szerb hadsereg leszerelését

Budapest, február 5. (Saját tudósítónktól.) Belgrádból jelentik: A szociáldemokrata képviselők a szerb hadsereg azonnali leszerelését követelik. A szerb főparancsnokság azonban a leszerelést nem meri elrendelni, mert attól tart, hogy az elbocsátott katonák csatlakoznak a köztársasági mozgalomhoz, mely egyre nagyobb méreteket ölt.

Nagy forradalmi sztrájk Angliában.

Lloyd George állása megrendült.

Budapest, febr. 5. (Saját tudósítónktól.) Rotterdamból jelentik: A glasgovi sztrájk tovább tart, a gyárakat csapatok védik. A városba öt tank érkezett, amelyeket a piacon állítottak fel. A városban több helyen összeütközésre került a sor.

Budapest, febr. 5. (Saját tudósítónktól.) Genfől táviratozzák: A legfőbb haditanács párisi ülését pénteken február 15-éig elnapolják ami az angolországi eseményekkel függ össze. Lloyd George Angliába

utazott. Londoni jelentések szerint az Angliában lejátszódó események forradalmi jellegűek. Egyrészt az egyre terjedő sztrájk, másrészt a nacionalista agitáció Lloyd George engedékeny politikája ellen s az irországi szeparatisták törekvések válságossá tették a helyzetet. Híre jár, hogy a sztájkokat orosz agitátorok és német Spartacusok rendezték Angliában. Lloyd George helyzete hír szerint megrendült.

A brémai harcok. 30 halott, több mint száz sebesült.

Budapest, febr. 5. (Saját tudósítónktól.) Bernből jelentik: A brémai kormány elutasította a birodalmi kormány indítványát és ellenindítvánnyal válaszolt, amely azonban összeegyeztethetetlen a birodalmi kormány minimális követeléseivel. A kormánynak Weimarból küldött távirati utasításra a kormánycsapatok ma reggel minden nagyobb nehézség nélkül benyomultak Brémába. A kormány parancsa úgy szólt, hogy a munkások lelegyverzését lehetőleg gyorsan és amennyiben lehetséges, vérontás nélkül hajtsák végre.

Dél óta el van zárva Brémával a távirati és telefonösszeköttetés és csak szigo-

ruan katonai beszélgetések folyhatnak. Illetékes helyről úgy értesülünk, hogy ez az intézkedés annak megakadályozására történt, hogy a brémai kommunisták összeköttetésben maradjanak a birodalomban másutt levő elvtársaikkal és ezzel megnehezítsék és kiterjesszék a harcot. A zárlat folytán pontos képet a brémai eseményekről nem lehet alkotni, de illetékes helyen arról biztosítanak, hogy a kormány rendszabályai rövidesen a szándékolt eredményre fognak vezetni.

Berlinből jelentik: A Brémában lefolyt harcoknak eddig harminc halottja és több mint száz sebesültje van.

* **Cukororsztás a Hangyánál.** A Népszövetségi Hangya fogyasztási szövetkezet értesíti tagjait, hogy a részükre járó cukorilletmény kiosztását úgy a Rákóczi-uti, mint a Kolozsvári utcán és Teleky-utcán levő üzleteiben megkezdi. Ma, csütörtökön, pénteken és szombaton lesz a cukororsztás.

* **Meghiúsult rablás báró Csávossy-nál.** Báró Csávossy Gyula Damjanich utca 37 ik számú ház harmadik emeletén levő lakásába kedden késő este három zsák lisztet vittek fel. Egy katona ezt meglátta az utcáról, felment a báró lakásába és azt követelte, hogy a lisztet adják át neki. A báró szakácsnője azonban nagy lármát csapott, amire a katona leszaladt az emeletről. A házbeliék üldözőbe vették és egy Gallus József nevű rendőr rálőtt a menekülő katonára. A golyó a katona házába furódott és az előhívott mentők haldokolva szállították a Rókus kórházba, ahol kiderült, hogy Bányász Jenőnek hívják és rosvott multu hivatalnok.

* **Védjük a közvagyont.** Mindgyakrabban megismétlődő eset, hogy ismeretlen tettesek a törvényhatósági és közutak műtárgyait: hidakat, karfiákat, kerékvetőket, az utcséli fákat stb. megrongálják, illetve kivágják és ellopkodják. Eltekintve attól, hogy az említett tárgyak a népvagyon tartozékai, amelyet megóvni mindenkinek kötelessége, az indokolatlan pusztítás nemcsak az államnak, de elsősorban éppen az illető vidék lakosainak kiszámíthatatlan károkat, amit minden eszközzel meg kell akadályozni. Felhívom a város lakóit, hogy fentebb említett közutak, hidak, karfiák, utcséli fák megrongálásától óriázkodják, annál is inkább, mert az ezen tilalom ellen vétők ellen szigorú eljárást fogok folytatni. Nagyváradi, 1919. január 20. Rendőrkapitány.

* **Freinovitz Zélig csalt.** Braun Adolf kereskedő feljelentést tett a rendőrségen Freinovitz Zélig máramaroszigeti kereskedő ellen, akivel még az orosz fogságban ismerkedett meg. Tegnap véletlenül találkozott Zéliggel, aki nagyon izgatott volt és 500 koronát kért tőle kölcsön, mert egy nagy szerű üzletet akart lebonyolítani és a felesége nem küldte el a pénzt. Braun nem akart kötélnék állni, de Freinovitz elcipelte a postára és a szeme előtt feladott egy sürgőnyt a feleségének amelyben tízezer korona azonnali elküldését parancsolta meg az asszonynak. Braun Adolf most már hiú és adóit 500 koronát. Aztán várta a sürgöny eredményét. A sürgöny estére vissza-

jött azzal, hogy címzett ismeretlen. Freinovitz Zélig pedig eltűnt és a tartózkodási helye szintén ismeretlen. A nyomozás megindult.

* **Két földműves iskola terve.** A vármegye tegnap a közigazgatási bizottság ülésén igen egészséges eszme mellett foglalt állást. A Bihar megyei Gazdasági Egyesület árt a vármegyéhez, hogy a földosztással és a többtermelési kapcsolatban állítson fel egy szakiskolát. Javasolta a Gazdasági Egyesület, hogy ebben a szakiskolában ne csak földművelő szülőknek gyermeke részesüljön oktatásban, hanem nyissanak kurzust a helybeli tanítóképezde növendékei részére is. *Keszthelyi Zoltán* főjegyző nem csak pártfogta az eszmét, hanem rögtön megtoldta azzal, hogy egy másik ilyen iskolát pedig *Hegyközülakon* állítsanak fel, ahol tudvalevőleg a Friedmann Benő-féle hagyatékából 120 hold föld áll rendelkezésre a vármegyének erre a célra. A bizottság mind a két tervet elfogadta. Az első terv kivételére azonnal meg is tették a javaslatot. Eszerint az iskola a Fácános határában lesz, ahol megfelelő épületek és földek már készen várják a szakiskolát. A második terv megvalósítását egyelőre akadályozza az, hogy a hagyaték jelenleg tárgyalás alatt áll. A két szakiskola kétségtelenül nagyot lendítené a földművelés kultúráján.

* **Halálozás.** Özv. Fogas Sándorné, szül. Kozma Róza élete 66 évében elhunyt. Temetése ma, csütörtökön délelőtt 10 órakor lesz a Halász-utca 4. sz. házból.

* **Hadisegélyek kiosztása.** A hadisegélyekkel közlöm, hogy az 1919. évi február havi hadisegélykönyvecskék a Városháza földszint 28. számú szobában lesznek kiosztva és a kifizetés a következő sorrendben lesz: A városháza földszint 16. számú szobában levő 16. számú segélypénztárnál február hó 10 én, hétfőn délelőtt 1—300 ig, 10-én délután 2701—3000 ig, 10 én hétfőn Fogyasztási adóhivatalnál d. e. 3001 től 3250 ig, d. u. 4751—5000 ig, a Városi adópénztárnál d. e. 5001—5250-ig, d. u. 5251—5500-ig, a Városi házipénztárnál d. e. 7001—7300 ig d. u. 7301—7600-ig. 11 én, kedden a Városháza 16 os számú szobában d. e. 301—600 ig, d. u. 2401—2700 ig, a fogyasztási adóhivatalnál d. e. 3251—3500 ig d. u. 4501—4750 ig, a Városi adópénztárnál o. e. 5501—5750 ig, délután 6001—6250-ig. A városi házipénztárnál délelőtt 7601 től végig. 12-én, szerdán Városháza 16 os számú szobában délelőtt 601—900 ig, délután 2101—2400 ig. A fogyasztási adóhivatalnál d. e. 3501 től 3750-ig, délután 4251 től 4500-ig. A városi adópénztárnál délelőtt 5751-től 6000-ig, délután 6501 től 6750 ig. 13-án, csütörtökön a városháza 16 os számú szobában délelőtt 901 től 1200 ig, délután 1801 től 2100 ig. — A fogyasztási adóhivatalnál

délelőtt 3751 től 4000 ig, délután 4001 től 4250 ig, a városi adópénztárnál délelőtt 6251 től 6500-ig, délután 6751-től 7000 ig. 14 én pénteken a városháza 16. számú szobában délelőtt 1201 től 1500 ig, délután 1501 től 1800 ig. Figyelmeztetem az államsegélyeseket, hogy váltópénzt hozzanak magukkal. Juricskay Barna, tanácsos.

* **A Nagyváradi Építőiparosok Szövetsége** felkéri az ipartestület kötelékébe tartozó összes iparosokat, hogy az ipartestület f. hó 9-én megtartandó tisztújító közgyűlésének előkészítése, elnök és elöljárótagok jelölése tárgyában f. hó 6 án, csütörtök este 6 órakor az ipartestület házában levő Arany sas vendéglő udvari nagytermében tartandó gyűlésen az összes iparosok érdekében okvetlenül megjelenni sziveskedjenek.

* **Felkérjük a bortermelő és borkereskedő urakat,** hogy borseprőjüknek a Város Szesztyözde rendelkezésére bocsájtása és így annak a legelőnyösebb értékesítése végett bennünket felkeresni sziveskedjenek. Telefon 1682. Nagyváradi Város Hatósági Központ Szesztyözdeje.

Színház.

A színház műsora:

Csütörtök: Árva László.
Péntek: Médí.
Szombat délután: Mágnaš Miska.
Szombat este: Ördög.
Vasárnap délután: Nebántavirág.
Vasárnap este: Görög rabszolga.
(Repriz)

Görög rabszolga repriz vasárnap este lesz. A címszerepet Tamás Alfréd énekl. A női főszerepek Aggházy, Jósika, Kozmowski, Tóthné kezében vannak, a férfiak közül Stoll, Perényi és Deák jutnak hálás szerepekhez.

Előkészületben: Éjjeli menedékhely (Gorkij) vasárnap délelőtti munkáselőadás-sal, Vadkacsa (Ibsen), Hivatalnok urak (Földes színmű).

Árva László király ma tölti be a műsort a bemutató szereplővel.

Médí Aggházyval a címszerepben holnap, pénteken kerül színpadra Horváth Nuala Jósika, Perényi, Grót, Madas, Stoll és Sziget a többi szereplők.

Az Ördögöt szombaton este Harsányival a címszerepben adják. A festőt Váradí, a férjet Stoll, Selyem Cinkát Körössi Juci és szemtelen Elzát G. Polgár Mariska alakítják.

IRODÁLOM

A Vasárnapi Ujság február 2-iki száma érdekes képeket közöl a január 26-iki budapesti tüntetésekről, a kormány új tagjairól, az angol hadsereg leszereléséről. Ady Endre haláláról cikk emlékezik meg, a költő arc képével. A legöregebb magyar tudóst, a 82 éves Szilády Áront szép rajz mutatja be. Szépirodalmi olvasmányok: Moly Tamás regénye, Szalay Károly verse, Nagy Lajos novellája, Schöpfungl Aladar színházi cikke. Szöllösi Zsigmond tárcája, Rosny regénye. Egyéb közlemények: képek a Pesti Hírlapnál történt rombolásról és a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, stb. A "Vasárnapi Ujság" előfizetési ára negyedévre 10 korona. — Megrendelhető a "Vasárnapi Ujság" kiadóhivatalában (Budapest, IV. Egyetem-u. 4. sz.)

URÁNIA mozgó- színház	6-án Éjféli árny. Hétköznap 1/24, szombat, vasárnap 2 órai kezdettel.
VIGADÓ mozgó- színház	6-án Bob herceg. Hétköznap 1/24, szombat, vasárnap 2 órai kezdettel.
APOLLÓ mozgó- színház	6-án Egy tévedt nő naplója. Hétköznap 1/24, szombat, vasárnap 2 órai kezdettel.

MOZI.

Az Uránia nagy detektív filmje. Az Urániának ma nevezetes premierje lesz. Az Éjféli árnyak című detektívdrámát tűzte előadásra. Ez a film tele van mély titokzatsággal és izgalmasabbnál izgalmasabb jelenetekkel. A felvétel fotográfia szemponyjából is igen érdekes, emellett a rendezés mesteri tökéletessége nagy feltűnést fog kelteni.

Eredeti olasz film az Apollóban. A kulturának, ügylátszik még sincsenek demarkációs hatarai. A merkantilis élmességek sikerült már megteremteni az üdvös kapcsolatot a nyugattal s talán a kinematografus vállalatoké az érdem, hogy az entente országaiából elhozták az első külföldi filmeket. Az Apolló igazgatósága egy ragyogó eredeti olasz filmet szerzett meg, gyönyörű torinói felvételt, amelynek szerepeit régesrég nem látott s keserűen nélkülözött nagyszerű olasz színészek alakítják. A tévedt nő naplója című megkapó, rendkívül érdekes filmet az Apolló ma mutatja be.

KÖZGAZDASÁG

A TOZSDE.

Budapest, február 5. (Saját tudósítónktól.)

Az értékpiacon ma igen kedvező hangulat uralkodott, mert a bécsi és berlini jegyzések a spekulációt vásárlásra ösztönözték, a kontinens pedig tekintettel arra, hogy a mai üzlet holnapután kerül leszállítás végett lebonyolításra, nem rendelkezővén elegendő darabbal, fedezni volt kénytelen bránco eladásait. A tikkárság a következő kötésekot jegyezte fel:

Magyar Hitel 952-967, Osztrák Hitel 649-661, Koronajáradék 4 százalékos 91-50-93-75, Jelzálog 488-492, Leszámitoló 630-625, Fabank 07-81, Rima 949-954, Államvasút 960-982, Kereskedelmi Bank 4375-4385 Haza Takaréka 17990, Concordia 630-645, Általános kőszén 199-2000, Saigó 1028-1030, Ganz 2900-2940, Adria 1770-1785, Atlaszica 1280-1320, Nasici 3030-3060.

Pőszerkesztő: FOLLMANN GÉZA. A szerkesztésért felelős: HILF LÁSZLÓ.

Kiadótulajdonos: Szent László-nyomda r.-t.

A Sajtó hölgybizottság könyv és lapterjesztő vállalata: a Kossuth Lajos-utcai trafikban ajánlja könyveit és lapjait

Ne vásároljunk könyveket, mielőtt szét nem néztünk a Sajtó hölgybizottság

BIZOMÁNYI ÜZLETÉBEN
Támogassuk ezen új vállalatot!!!

Belépési felhívás

a Népszövetségi Hitelszövetkezet VII-ik évtársulatába.

A Népszövetségi Hitelszövetkezet 1919. január 1-én VII-ik évtársulatát nyitotta meg.

Az előbbi üzletvek, dacára a nehéz megélhetési viszonyoknak, — igen szép eredménynel folynak.

Belépni szándékozók üzletrészeket jeyezhetnek még most is a hivatalos órák alatt a szövetkezet helyiségében (Szilágyi Dezső u. 5. sz. a.). Egy üzletrészt heti 20 fillér befizetésre kötelez s kiki annyi üzletrészt jegyez, amennyit akar. Felvételi díj üzletrészenként, 20 fillér, 3 év múlva az évtársulat feloszlik a tagok a befizetett összeget kikapják s rájuk eső nyereséget is.

A tiszta haszon és nyereség teljes egészében a tagok között osztatik fel s kiki heti betéje arányában rész-sedik.

A szövetkezet elfogad betéteket is s azokat legmagasabb kamatlábbal kamatoztatja.

A tagok a befizetett összeg 1/5-öd részéig a szövetkezettől és a kamatra kölcsönt is kaphatnak, mely 3 év alatt fizethető le. Azonfelül betáblázásra, értékpapírra, vagy váltóra, bármily összeg erejéig.

Tőkekamatadót a szövetkezet fizeti.

Bizalommal kérjük a belépni szándékozókot, sziveskedjenek szövetkezetünk helyiségében részjegyeket jegyezni.

Népszövetségi Hitelszövetkezet.

VISZKETEGSÉGET, sömört, rüht

a leggyorsabban elmulasztja a dr. FLESCH-féle törvényesen védett

„Skaboform“-kenőcs.

Nincs szaga. Nem piszkít. Mindig eredeti pecsétes dr. Flesch-félét kérjünk.

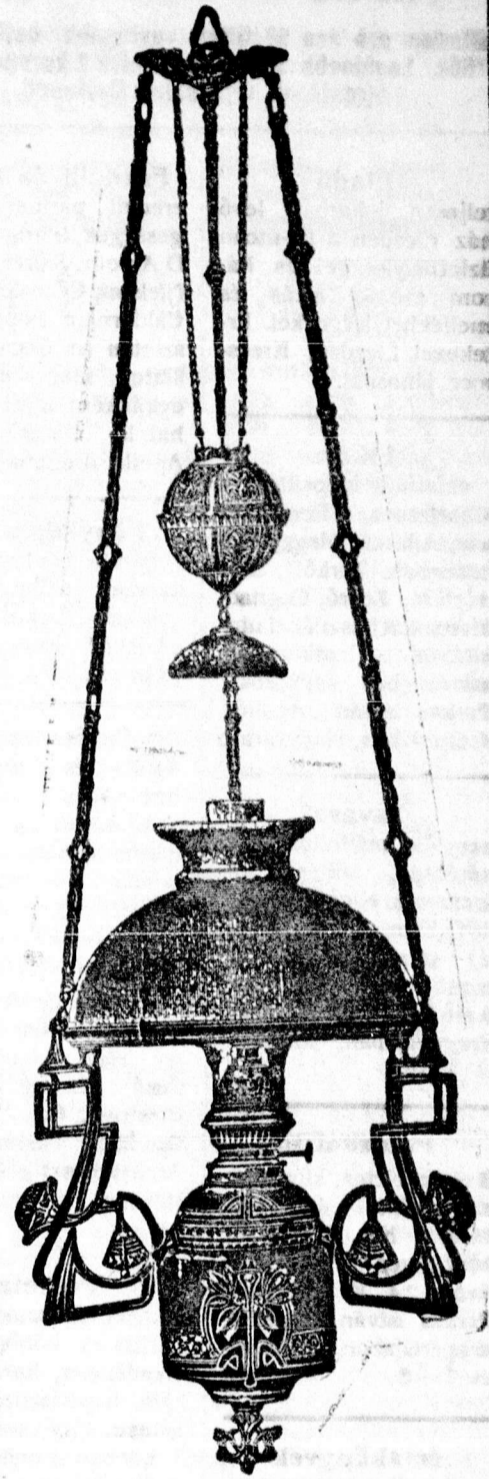
Próbátégely 4 K, nagy tégely 6 K, családi adag 15 korona.

Nagyvárad és vidéke részére főraktár:

„CSILLAG“-gyógyszertár
Hlatky Endre-utca (Zöldfa-u.)
Nagyváradon.

Kapható továbbá Hegedüs Rezső „Szent László“ gyógyszertárában, Sebestyén Arthur „Diana“ gyógyszertárában. Kain Eszter „Arany-sas“ gyógyszertárában.

Heti árjegyzék

Szines ebédlőkészlet aranyozással 12 személyre	300.—
Szines teáskészlet ar.-sal 12 sz.-re	160.—
Sz. kávékészlet ar.-sal 12 sz.-re	160.—
Függőlámpa teljesen felszerelve	80.—
Majolika vízeskanosó szines	20.—
Majolika virágváza szines virággal	15.—
Majolika cukordoboz sz. virággal	15.—
Petroleum asztali lámpa nickel, felszerelve	40.—
Majolika dohánytartó sz. virággal	15.—

Nippek, figurák, szent Antal és Mária szobrok, szenteltvíz-tartók.

Eladás nagyban és kicsinyben. Képkerekezés, ablaküvegezés.

KOMLÓS TESTVEREK

üveg, porcellán, lámpa, diszmutáruk, ezüstáruk, konyhafelszerelések gyári raktára Nagyvárad, Hlatky Endre (Zöldfa-u.) utca 13.

Telefon 3-72. Telefon 3-72.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Minden sor ára 20 fillér, vastagabb betűvel 40 fillér. Legkisebb apróhirdetés ára 2 korona. Apróhirdetéseket előre fizetendő.

Eladó
Kétszobás jökevényben levő ház Élesden a Fő-utcán központosított és három szobás lakás és melléképítményekkel. Érdekelni Élesden, Krecsmer Jánosnál.

Likőr
és rumkomposztók, Chartreuse, Benediktiner, Allasch, Meggy stb. essentia. Törköly, Szilvórium, Seprő, Cognac-hivonatok használati utasítással a legfinomabb minőségben kaphatók: Farkas István „Apolló” drogeriájában, Nagyvárad.

Tavaszi szepiők, májfoltok, bőrvörösség, kiütés, miltuszok ellen biztos az IPO-krém. Ára 5 kor. és szappan Viora átmosó ára 6 korona. Kapható Farkas István Apolló drogeriájában, Rákóczi-utca 7—B.

Poloskairtó
Beközt biztos, kipróbált, megbízható poloskairtó. Kis üveg 4 K, közepűveg 8 K, nagy üveg 14 K. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában, Rákóczi-utca 7—B.

Imakönyvek
nagy választékban kaphatók a Szent-László-templom sekrestyéjében.

Francia és angol eredeti parfüm-különlegességek, L'origan, Fleur D'Amour, Safranor, Asta Nelson, Ceur de Janette, Californian Poppy, ugyisintén az összes virágillatok megérkeztek és dekánként kimérve kaphatók: Farkas István Apolló drogeriájában.

Fényképészeti
szerek, papírok, vegyszerek, előhívók stb. kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában, Rákóczi-utca 7—B.

Salétrom-só!
Sonka- és húsápoláshoz minden mennyiségben kapható Németh Pál Aranykereszt gyógyszerárában, a városháza mellett.

Ne dobja ki pénzét
a ruhákért, mert a kiltáson bevált ruhafestékekkel régi ruhadarabjait olcsó pénzért házlaga tisztíthatja. Egy levél ára 10 fillér. Németh Pál Aranykereszt gyógyszerárában, a városháza mellett.

Pemete
a hársfamézcukorka elűri a köhögést és a megfázást, hurutot, kiütést, hangtisztító, oldószer. Egy csomag ára 1 korona. Kapható Németh Pál Aranykereszt gyógyszerárában, a városháza mellett.

Cipészeknek!

1 kgr. la. buzacseriz	— — —	K 19:60
1 kgr. la. aranycsiriz	— — —	K 39:20
1 kgr. la. folyékony „Argos” csiriz	— — —	K 8:—
1 kgr. la. faszeg 2—15 sz.	— — —	K 10:—
1 drb. brassói talpráspoly	— — —	K 3:80
1 drb. brassói kireszelő	— — —	K 3:30
1 kész. bőrtalpvédő	— — —	K 2:50
1 drb. vaskapta	— — —	K 12:80
1 kész. acél talpvédő	— — —	K —:70

Papírvászon és mindenféle cipész-kellékek olcsó napi áron.

ASZTALOSOKNAK!

1 kgr. la. asztalosenyv	— — —	K 6:80
ugyanaz zsákvételnél	— — —	K 6:25

SZERELŐKNEK!

Bőrtárcsa vízvezeték csaphoz	— — —	K 4:80
100 drb 1/2" csaphoz	— — —	K 6:80
100 drb 3/4" "	— — —	K 9:60

Kereskedőknek megfelelő árendemény!

Postán utánvét mellett.
Portó és csomagolás felszámításával. Gyors és pontos kiszolgálás.

STERN MIKLÓS
Nagyvárad, Zöldfa-utca 9. szám.

IZSÁK LIDIA

Elsőrendű fűzőszalon

NAGYVÁRAD,
Nagy Sándor-u. 1.

Paraszálló épületében

interurbán telefon:
11—53 szám.

A Szigligeti-színház művésznőinek egyedüli fűző szállítója.

Tisztításokat és átalakításokat elvállalunk. Fűzők mérték után a legrövidebb idő alatt elkészítetnek.

Autójárat a Félixfürdőbe!

Tudvalevőleg a szénhiány miatt a belényesi vonatot — mely a fürdői közönséget hozza — napjában egyszer indul a csak másnap reggel szállítja vissza az utasokat.

Hogy a fürdőbe jövő közönségnek ne kelljen lemaradnia a túlszűrt vonatról és még aznap vissza is térhessen, Váradiól a fürdőig, autójáratot rendeztem.

A husz személynél többet befogadó automobilok hó 12-től kezdve, reggelként 8 óra kor indul a Fekete-Sas előtti állomásától s az utasok számához mérten két óránként közlekedik. Kiránduló társaság részére a nap bármely időszakában rendelkezésre áll külön 100 K díjazás mellett.

Viteldij a Félixfürdőig 4 korona!
Fürdőbérlet.

ÁLTALANOS TAKARÉKPENZTÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Nagyvárad, Bémer-tér 2.

Befizetett részvénytőke 1.000.000 kor.

Elfogad takarékbetéteket könyvecskékre és folyószámlára és azt előnyösen kamatoztatja. Leszámítói várókat. Engedélyez előnyös feltételek mellett jelzálogkölcsonőket törlesztésekre. Előleget ad értékpapírokra.

Mocsáry Sándor

törv. bej. cég.

Villany-, gáz- és vízvezeték-szerelő, bronzműves, bádógos, lakatos, műszerész és galvanizáló. Irógép-, kérekpár-, grammofonjavító és nikkelező.

Iroda és raktár:

Zöldfa-utca 8. Telefon 1404.

Ipartelep:

Szentjános-u. 22. Telefon 532

Több kisebb nagyobb bérház

ELADÓ.

A vételhez szükséges jelzálogkölcsonőket előnyös feltételek mellett bonyolítja le a

Nagyvárad Takarékpénztár
Teleky-utca 2. sz.

Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság

Nagyvárad, Kossuth Lajos-utca 6.

Előnyös összeköttetéseink folytán abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy annuitásos és kamatozó jelzálogkölcsonőket úgy földekre mint városi bérházakra 15—65 évi időtartamra a legelőnyösebb kamattétel mellett

minden ártolyam levonás nélkül

készpénzben folyósítunk.

Polgári Takarékpénztár
Részvénytársaság
Nagy-Várad.

NAGYVÁRAD VÁROS VILLAMOS MŰVE

IRODA, RAKTÁR ÉS TELEP: NAGYVÁRADON, VÁR-TÉR 1. SZÁM.

Értesítjük a város t. közönségét, hogy villamos főzőedények, Wolfram és egyéb izzólámpák a legolcsóbb árban kaphatók. Telefon rendelésre izzólámpák díjmentesen házhöz szállítatnak. Elvállalunk villamos világítási és erőátviteli berendezéseket. Egész éjjel ügyeletes szolgálát. Csillárok, 1/2 wattos izzólámpapótiók 2000 gyertyafényig. Villamos motorok nagy választékban kaphatók. Költségvetéseket díjmentesen készítünk.

A telep telefonja 514.

Főszerező telefonja 55.